

Beleidsregels Leefgeld en Eigen bijdrage Ontheemden Oekraïne Lelystad 2025

De burgemeester en het college van Lelystad ieder voor zover zijn bevoegdheid betreft,

Gelet op:

- de Regeling opvang ontheemden Oekraïne;
- de Tijdelijke Wet opvang ontheemden Oekraïne,
- de Handreiking Invoering eigen bijdrage voor Ontheemden uit Oekraïne van het ministerie van Justitie en Veiligheid;
- Titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht;

Meer in het bijzonder het bepaalde in de navolgende artikelen:

- artikel 2, 3 en 7 van de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne;
- artikel 2a, 4, 7, 8, 11 en 13 van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne;

Overwegende dat het gewenst is om beleidsregels vast te stellen over de toepassing en uitleg van de voornoemde wettelijke voorschriften;

Voorts constaterende dat de Regeling opvang ontheemden Oekraïne ruimte laat aan de lokale invulling van een beleid voor het verstrekken van leefgeld en het opleggen en het innen van de eigen bijdrage van ontheemden uit Oekraïne;

Besluiten:

Vast te stellen de navolgende Beleidsregels Leefgeld en Eigen bijdrage Ontheemden Oekraïne Lelystad 2025:

Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. In deze beleidsregels en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
 - a. Wet: Wet tijdelijke opvang ontheemden Oekraïne (TWO)
 - b. Regeling: Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO);
 - c. bestuursorgaan: de burgemeester en het college van Lelystad ieder voor zover zijn bevoegdheid betreft;
 - d. Belanghebbende: de ontheemde bedoeld in artikel 1 sub c van de Regeling, die woonachtig is in gemeente Lelystad;
 - e. BRP: Basisregistratie Personen;
 - f. Gemeentelijke opvang: een opvangvoorziening als bedoeld in artikel 1 sub h van de Regeling;
 - g. Particuliere opvang: een opvangvoorziening als bedoeld in artikel 1 sub i van de Regeling die ligt binnen de gemeentegrenzen van Lelystad;
 - h. Opvang: de opvang zoals bedoeld in artikel 6 lid 1 van de Regeling;
 - i. Leefgeld: een financiële toelage als bedoeld in artikel 6 lid 1 aanhef en sub b en e van de Regeling;
 - j. Leefgeldnorm: maandelijkse financiële toelage waar een belanghebbende volgens artikel 10 lid 2 en 3 of artikel 12 lid 3, 4 en 5 recht op heeft;
 - k. Inkomsten: inkomen uit loon, winst uit onderneming (inclusief zelfstandig uitgeoefende beroepen), een loondervingsuitkering of een toeslag op grond van de Toeslagenwet.
 - l. Eigen bijdrage: een vergoeding in de kosten van de opvang, als bedoeld in artikel 8 van de Regeling, die door een belanghebbende dient te worden betaald;
 - m. Peildatum: de eerste dag van de volgende maand waarop de eigen bijdrage betrekking heeft.
2. Alle andere begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en die in het eerste lid niet nader zijn omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Wet, de Regeling en de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 2. Reikwijdte beleidsregels

1. Deze beleidsregels zijn niet van toepassing op de eigen bijdrage voor het eten als bedoeld in artikel 7 lid 4 van de Regeling.
2. De belanghebbende die in de gemeentelijke opvangvoorziening verblijft, kan tegen betaling gebruikmaken van de catering die in de opvangvoorziening wordt geboden.

Artikel 3 Geen opvang

Het bestuursorgaan sluit een belanghebbende uit van de opvang, waaronder leefgeld inbegrepen, als:

- a. de belanghebbende in de gevangenis zit of op een andere manier van zijn vrijheid is ontnomen;
- b. de Minister, die gaat over de Vreemdelingenwet 2000, heeft geoordeeld dat belanghebbende tijdelijke bescherming wordt geweigerd vanwege het bepaalde in artikel 28 van de Richtlijn;
- c. de belanghebbende ook de Nederlandse nationaliteit heeft.

Leefgeld

Artikel 4 Aanvraag leefgeld

1. Het bestuursorgaan verstrekt op aanvraag leefgeld aan de belanghebbende.
2. Het bestuursorgaan neemt een aanvraag alleen in behandeling wanneer deze schriftelijk is ingediend door middel van een daartoe bestemd aanvraagformulier.
3. Leefgeld wordt toegekend met ingang van de datum waarop de schriftelijke aanvraag is ontvangen.
4. In afwijking van het derde lid wordt het leefgeld toegekend met ingang van:
 - a. de datum van inschrijving in de BRP van de gemeente Lelystad, wanneer deze datum ligt na de datum van de aanvraag; of
 - b. de datum van het feitelijk verblijf in een opvang, wanneer deze datum ligt na de datum van de aanvraag.
5. De belanghebbende die verhuist van een andere Nederlandse gemeente naar de gemeente Lelystad, wordt het leefgeld in afwijking van het derde lid, toegekend met ingang van de datum van beëindiging van het leefgeld in die andere gemeente.
6. De belanghebbende die reeds in een opvangvoorziening verblijft en inkomsten ontvangt, ontvangt het leefgeld op aanvraag met ingang van de dag nadat de inkomsten zijn geëindigd.

Artikel 5 Recht op leefgeld

1. Het recht op leefgeld bestaat jegens de belanghebbende, die:
 - a. In de gemeente is ingeschreven in de BRP; en
 - b. verblijft in een opvangvoorziening; en
 - c. geen inkomsten ontvangt of inkomsten ontvangt die lager zijn dan het van toepassing zijnde leefgeldnorm.
2. De belanghebbende die verblijft in een door hemzelf gehuurde of gekochte woning heeft geen recht op leefgeld.
3. Het leefgeld wordt verstrekt per volledige maand, behalve als het recht op leefgeld na de eerste van de maand ontstaat, in dat geval wordt het leefgeld naar rato van het aantal dagen in die maand verstrekt.

Artikel 6. Buitengewone kosten

1. De toestemming, bedoeld in artikel 11 lid 3 van de Regeling, wordt alleen verleend wanneer het verzoek daartoe is ingediend door middel van een daarvoor bestemd formulier.
2. Onder buitengewone kosten wordt, mits daarin niet op een andere wijze is voorzien, in ieder geval verstaan:
 - a. reiskosten voor een verblijfsrechtelijke procedure;
 - b. kosten voor schoolvervoer van leerplichtige minderjarigen;
3. Voor de beoordeling van de noodzakelijkheid van de buitengewone kosten anders dan genoemd in het tweede wordt aangesloten bij de regels van bijzondere bijstand in de vigerende Participatiewet en de Beleidsregels Participatiewet en aanverwante regelingen Lelystad

Artikel 7. Intrekken of beperken leefgeld

1. De verstrekking van het leefgeld wordt geheel ingetrokken als:
 - a. de belanghebbende inkomsten ontvangt die hoger zijn dan het van toepassing zijnde leefgeldnorm;
 - b. het bepaalde in artikel 7 lid 1 en artikel 13 lid 1 van de regeling aan de orde is;
 - c. het bepaalde in artikel 7 lid 2 sub c en d en artikel 13 lid 2 c en d van de Regeling aan de orde is;
2. De verstrekking van het leefgeld wordt gedeeltelijk ingetrokken of beperkt als de belanghebbende inkomsten ontvangt die lager zijn dan het van toepassing zijnde leefgeldnorm.
3. Als de in het lid 1 sub a en lid 2 bedoelde belanghebbende meerderjarig is en deel uitmaakt van een gezin, dan wordt het leefgeld geheel of gedeeltelijk ingetrokken of beperkt van het gehele gezin.

4. Als de in het lid 1 sub b bedoelde belanghebbende minderjarig is, wordt het leefgeld uitsluitend van die minderjarige ingetrokken of beperkt.
5. Als één gezinslid vertrekt of enkele gezinsleden vertrekken of langer dan 28 dagen niet in de opvangvoorziening is/zijn verschenen, wordt de hoogte van het leefgeld aangepast naar de situatie van het gezin dat nog wel in de opvangvoorziening verblijft.
6. De intrekking gaat in vanaf de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin één of meerdere omstandigheden bedoeld in het eerste lid zich heeft voorgedaan.

Artikel 8. Terugvordering leefgeld

1. Het bestuursorgaan vordert teveel of ten onrechte verstrekt leefgeld van de belanghebbende terug.
2. Als leefgeld is verstrekt aan een gezin, dan vordert het bestuursorgaan het teveel of ten onrechte verstrekt leefgeld terug van de meerderjarige belanghebbende en/of diens meerderjarige gezinslid.
3. Het terugvorderingsbesluit vermeldt in ieder geval:
 - a. de hoogte van (het saldo van) de vordering;
 - b. de betalingsverplichting om de vordering in zijn geheel te voldoen;
 - c. de datum waarop de betalingsverplichting in gaat;
 - d. de mogelijkheid voor belanghebbende om binnen 6 weken na verzenddatum van de beschikking als bedoeld in artikel 4:87 Awb een betalingsregeling te treffen.

Artikel 9. Invordering leefgeld

1. Het bestuursorgaan start de invordering gelijktijdig met de afgifte van het terugvorderingsbesluit en hanteert daarbij de in artikel 4:87 Awb genoemde betalingstermijn van zes weken.
2. Als de belanghebbende alleen leefgeld ontvangt of inkomsten ontvangt die lager zijn dan de beslagvrije voet als bedoeld in artikel 475d van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, wordt de maandelijkse aflossingsverplichting in beginsel bepaald op 5% van het leefgeldnorm.
3. Als de belanghebbende inkomsten ontvangt, die hoger zijn dan de beslagvrije voet als bedoeld in artikel 475d van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt de maandelijkse aflossingsverplichting bepaald op maximaal de volledige beslagruimte zoals aangegeven in artikel 475d van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Artikel 10. Niet of niet meer voldoen aan de betalingsverplichting

1. Als de belanghebbende niet bereid is tot het treffen van een betalingsregeling of een eerder opgelegde betalingsverplichting niet (meer) nakomt wordt tweemaal een betalingsherinnering verzonden.
2. Na het verstrijken van de termijn van de tweede betalingsherinnering wordt de vordering overgedragen aan de gerechtsdeurwaarder.

Eigen bijdrage

Artikel 11. Opleggen eigen bijdrage

1. De eigen bijdrage wordt vanaf 1 januari 2025 opgelegd aan de meerderjarige belanghebbende met inkomsten, die in de gemeentelijke opvang verblijft.
2. Minimaal veertien dagen voorafgaand aan de beschikking tot het opleggen van de eigen bijdrage wordt het voornemen tot opleggen van de eigen bijdrage aan belanghebbende bekend gemaakt.
3. Met het voornemen tot het opleggen van de eigen bijdrage vraagt het bestuursorgaan de belanghebbende om uiterlijk op de peildatum informatie te verstrekken over diens inkomen en de samenstelling van het gezin.
4. Wanneer belanghebbende de gevraagde informatie op de peildatum niet overlegt, wordt belanghebbende geacht de eigen bijdrage te kunnen betalen.

Artikel 12. Drempelbedrag geen eigen bijdrage

1. Na het opleggen van de eigen bijdrage houdt een meerderjarige belanghebbende en diens gezin tenminste een inkomen over gelijk aan 115% van de van toepassing zijnde leefgeldnorm.
2. Voor toepassing van artikel 8 lid 1 sub a, b en d van de Regeling zijn de inkomsten tenminste gelijk aan 115% van de van toepassing zijnde leefgeldnorm.

Artikel 13. Innen eigen bijdrage

1. De eigen bijdrage wordt maandelijks geïnd.
2. Bij niet tijdig betalen van de eigen bijdrage wordt tweemaal een herinnering verzonden.
3. Na het verstrijken van de termijn van de 2e herinnering wordt de vordering overgedragen aan de gerechtsdeurwaarder.

Artikel 14. Beëindiging eigen bijdrage

De meerderjarige belanghebbende is niet langer een eigen bijdrage verschuldigd als hij:

- a. niet meer in de gemeentelijke opvang verblijft; of
- b. geen inkomsten meer ontvangt; of
- c. de inkomsten door het heffen van de eigen bijdrage onder de 115% van de van toepassing zijnde leefgeldnorm uitkomt.

Overige bepalingen

Artikel 15. Inlichtingen

De belanghebbende heeft voldaan aan de verplichting als bedoeld in artikel 2a van de Regeling, wanneer hij/zij uit eigen beweging of binnen twee weken na een verzoek daartoe, het door het bestuursorgaan ter beschikking gestelde inlichtingenformulier invult, ondertekent en dit in een gesloten enveloppe overhandigt op het managementbureau van de gemeentelijke opvang of digitaal verstuurd aan GWE-bijdrage@lelystad.nl.

Artikel 16. Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregels Leefgeld en Eigen bijdrage Ontheemden Oekraïne Lelystad 2025.

Artikel 17. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op de eerste dag na de bekendmaking.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lelystad van 17 december 2024

Burgemeester,

Secretaris,

Burgemeester,

TOELICHTING

Inleiding

De regering vindt het redelijk dat vluchtelingen uit Oekraïne die kunnen bijdragen aan de kosten dat doen. Andere vluchtelingen en asielzoekers met een eigen inkomsten betalen ook een eigen bijdrage aan hun opvang. De eigen bijdrage is een bijdrage die betaalt dient te worden voor de kosten van opvang (gas, water en elektra) en de kosten van voedsel in opvangvoorzieningen (catering) waar belanghebbenden zelf niet het eten verzorgen.

De bepalingen in deze beleidsregels hebben slechts betrekking op de kosten van gas, water en elektra.

In de huidige situatie is in de opvang catering aanwezig waar de belanghebbende tegen betaling voedsel kan afnemen. De prijzen van deze voedselvoorziening zijn vastgesteld aan de hand van NIBUD normen, hetgeen neerkomt dat een belanghebbende tegen betaling per dag voedsel kan afnemen. Belanghebbende die geen eigen inkomsten hebben ontvangen van de gemeente een kaart, waarmee zij voedsel kunnen afnemen. Daarnaast is in de opvang gelegenheid om zelf te koken.

Aanvraag

In artikel 4.4 van de Algemene wet bestuursrecht geeft het bestuursorgaan de bevoegdheid om het gebruik van aanvraagformulieren voor te schrijven. In dit artikel is bepaald dat leefgeld alleen op aanvraag wordt verstrekt en dat voor aanvragen bij het bestuursorgaan moeten worden ingediend, gebruik wordt gemaakt van door het bestuursorgaan beschikbaar gestelde formulieren.

Als een belanghebbende een aanvraag niet indient op een aanvraagformulier, dan wil dat niet zeggen dat er geen sprake is van een aanvraag. In dit geval moet aanvrager worden verzocht om binnen een hersteltermijn alsnog het formulier toe te sturen. Pas wanneer de aanvrager daar niet aan voldoet, kan het bestuursorgaan de aanvraag buiten behandeling stellen.

Buitengewone kosten

Op grond van de regeling omvat de opvang ook de betaling van buitengewone kosten. De belanghebbende kan een vergoeding ontvangen voor buitengewone kosten die hij moet maken. Buitengewone

kosten kunnen slechts worden betaald wanneer vooraf door de burgemeester toestemming is verleend aan de ontheemde voor het maken van die kosten, met uitzondering van kosten die voortvloeien uit noodsituaties waarin geen mogelijkheid bestond tot het verzoeken om toestemming.

Bij iedere verzoek om betaling van buitengewone kosten moet worden vastgesteld of sprake is van buitengewone kosten in de zin van de Regeling.

Beperken of intrekken leefgeld

Volgens de regeling moet de verstrekking van opvang (bedoeld in artikel 6 lid 1) worden beperkt of ingetrokken worden. In de beleidsregels is onderscheid gemaakt tussen het geheel intrekken van het leefgeld en gedeeltelijk intrekken of beperken van het leefgeld.

Terugvordering leefgeld

De regeling geeft de gemeente de bevoegdheid de ten onrechte of tot een te hoog verstrekte bijdrage terug te vorderen. In de beleidsregels is vastgelegd dat de verstrekkingen worden teruggevorderd wanneer deze ten onrechte of tot een te hoog bedrag zijn verstrekt aan de ontheemde.

Als peildatum geldt de eerste dag van de daaropvolgende maand. Het bestuursorgaan past die peildatum ook toe bij het terugvorderen van verstrekkingen. Er vindt dus geen verrekening plaats in de maand waarin de ontheemde is gestart met werken, zodat de regeling uitvoerbaar is.

Er is sprake van ten onrechte of tot een te hoog bedrag verstrekken van de financiële toelage wanneer deze had moeten worden beperkt of ingetrokken, maar dat niet of niet op tijd is gebeurd.

Eigen bijdrage

De belanghebbende betaalt de bijdrage aan de gemeente per maand. Peildatum is steeds de eerste dag van de daaropvolgende maand. Dus als het innen van de bijdrage verplicht wordt per 1 januari 2025, dan is 1 februari 2025 de eerste peildatum. Dit betekent dat de belanghebbende op 1 februari de benodigde informatie over inkomsten gedurende de maand januari aangeleverd moet hebben.

De gemeente bepaalt in eerste instantie of ontheemden een eigen bijdrage moeten betalen op basis van informatie die de ontheemde zelf verstrekt. De informatie die de belanghebbende verstrekt kan daarnaast worden gecontroleerd in Suwinet. Vanwege de verwerkingstijd van de gegevens in Suwinet is de actuele informatie niet direct in Suwinet zichtbaar. Het duurt ongeveer zes weken voordat gegevens hierin zichtbaar worden. In de weken volgend op de peildatum informeert de gemeente de belanghebbende schriftelijk over de bijdrageplicht. Het is gemeenten toegestaan met terugwerkende kracht eigen bijdragen op te leggen, ook als het de bijdrage over meerdere maanden betreft. Alleen als het inkomen wijzigt dient ontheemde inlichtingen te verstrekken. Anders kan het heffen van de eigen bijdrage automatisch doorlopen.

De gemeente kijkt naar de inkomsten over de voorgaande 3 maanden. Wanneer iemand onregelmatig werk en inkomen heeft, waar men de ene maand wel en de andere maand niet onder het bestaansminimum komt, dan gaat de gemeente uit van een gemiddeld inkomen over de afgelopen 3 maanden.

Inkomsten uit het buitenland en inkomsten uit ZZP (Zelfstandigen Zonder Personeel) zijn niet zichtbaar in Suwinet. In dat geval wordt de belanghebbende om inzage gevraagd in zijn of haar inkomsten.

Bij het niet ontvangen van informatie legt de gemeente de eigen bijdrage op.

Drempelbedrag eigen bijdrage

Er is sprake van onevenredig nadeel als iemand door het betalen van de bijdrage niet redelijkerwijs in het eigen levensonderhoud kan voorzien. Belanghebbenden die een eigen bijdrage betalen, moeten minimaal hetzelfde bedrag overhouden als belanghebbenden die alleen leefgeld krijgen. Vanuit de gedachte dat werken moet lonen is het te onderbouwen dat belanghebbende onderaan de streep iets meer overhoudt dan de enkele norm voor leefgeld. De ondergrens van de norm van het leefgeld geeft een beperkte prikkel tot werken. De gemeente hanteert een norm van 15% extra inkomsten bovenop het leefgeld van de belanghebbende. De verhoging van 15% op de inkomsten zorgt ervoor dat het besteedbaar inkomen boven het bedrag blijft dat anders aan leefgeld zou zijn ontvangen. De 15% sluit aan op de inkomstenvrijlating in Participatiewet in Balans.